

Národní památka Vítkovice ožívá krásným kulturním nádechem

Přestože je krátká doba velké průmyslové výroby pryč, velké opuštěné tovární komplexy tu stále žijí, spíše živoří, s námi. Někde a někdy se v nich podaří rozpulsovat život jako za starých časů. Bývalý plynojem v Dolní oblasti Vítkovic ožil hudbou počátkem května a velké akce čekají celý 11 hektarový areál.

Projekt regenerace a oživení technických památek v Dolní oblasti Vítkovic, která byla v roce 2008 zapsána na seznam evropského kulturního dědictví, získal minulý rok významné ocenění. V rámci prestižní soutěže o evropskou destinaci nejvyšší kvality - EDEN 2011 převzali zástupci sdružení Dolní oblast Vítkovice Cenu ředitele CzechTourism za unikátní projekt k rozvoji národní technické památky a Evropského kulturního dědictví. Veřejnosti jsou v areálu Dolní oblasti Vítkovic prozatím zpřístupněny koksovna, vysoké pece a dalších technologické zařízení hutní prvovýroby a energetiky a také část dolu Hlubina, který byl historicky součástí Vítkovických železáren. Prohlídková trasa představuje krok po kroku ucelený technologický tok od těžby uhlí až po finální výrobu surového železa. Prohlídky začínají u ředitelské vilky v areálu dolu Hlubina, odkud se průvodci s návštěvníky vydají kolem Nové kotelny ke Starým koupelnám. Ty patří mezi architektonické skvosty hlubinského areálu. 19. května máte jedinečnou možnost navštívit celý areál po soumraku v rámci Ostravské muzejní noci. Jinak je areál přístupný každý den mimo pondělí, se začátky prohlídek vždy v 10:00, 12:00, 14:00, 16:00 hod.

Festival Colours of Ostrava i interaktivní muzeum techniky

K prohlídce se nabízí již také zrekonstruovaný plynojem, který je jedním ze tří stěžejních objektů v Dolních Vítkovicích. Stavba z roku 1924, která dříve sloužila k jímání vysokopecního vyčištěného plynu a udržování tlaku v plynové síti, fungovala bez problémů až do konce druhé světové války - tehdy byla zasažena leteckou bombou, která však nevybuchla a zůstala na dně plynojemu v nánosech kalu až do roku 1970. Dle projektu Josefa Pleskota nyní plynojem ožil novým interiérem s multifunkční aulou, vzdělávacími, výstavními i kongresovými prostory s kapacitou 1500 míst. 8. května se zde konal první koncert Janáčkovy filharmonie a nikoho menšího než písničkáře Jarka Nohavici, který nedaleko odtud v hale lahvárny kdysi pracoval. Druhou velkou kulturní akcí v plynojemu bude 17. května zahajovací koncert festivalu Janáčkův máj. Největší zatěžkávací zkoušku zažije celý areál v červenci, kdy se zde uskuteční jedenáctý ročník přestěhovaného festivalu Colours of Ostrava. Pořadatelé slibují, že v sousedství vysokých pecí budou připraveny nové zelené plochy, které pojmu až dvakrát více diváků než původní festivalový areál v centru Ostravy.

Energetická ústředna, ve které je umístno muzeum techniky, bude od září 2012 dalším lákadlem Dolní oblasti Vítkovic. Za pozornost zde budou stát především dvě pístová dmychadla z roku 1938 a 1948, která kdysi hnala stlačený vzduch do první vítkovické vysoké pece, přičemž hmotnost celého stroje je asi devět set tun! V horním patře budovy u dmychadel bude i prostor pro další technické exponáty, které vám interaktivní formou přiblíží proces výroby železa pomocí modelů výrobních

zařízení a technologií, které se běžně užívají v průmyslu. Budou zde vystaveny modely ocelárny, válcovny, ale i hi-tech linky na výrobu tlakových lahví a supermoderních CNC strojů, u kterých budete mít možnost (podobně jako při počítačových hrách) zkusit ovládání výroby, posun surovin na zmenšeném jeřábu a podobně. Mimo zajímavé expozice nebude chybět ani vyhlídková terasa, z níž spatříte oba kolosy v celé jejich kráse. Za dmychadly se sejde po bývalém technickém schodišti dolů do katakomb, ze kterých se kdysi prováděly opravy a mazání těchto strojů. Vzniká tam tajemné a atraktivní místo nasvícené led diodami, v němž budou instalovány atrakce s vodou a párou.

Výstava o budoucnosti Dolní oblasti Vítkovic

Ve vítkovické knihovně Rothschildova zámečku je až do 20. srpna ke shlédnutí výstava s názvem „Dolní oblast Vítkovic - budoucnost na dosah“. K vidění jsou vizualizace, trojrozměrné modely a studie architektů zaměřené na kulturní oživení vítkovických industriálních objektů. K vidění je například již zmiňovaný návrh architekta Josefa Pleskota, kterak přeměnit bývalý plynojem na kongresové centrum nebo studie industriálního parku a přestavby VI. energetické ústředny z dílny Heleny a Václava Zemánkových. Tyto projekty by mohly být hotovy již v roce 2013. Výstava je volně přístupná každý všední den od 10 do 17 hodin.

Zdroj: vasevec.cz

Autor: Kateřina Václavů